

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-II.431.1.12.2017

Pani Alina Połoszczak
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Szczytnie
ul. Polska 49
12-100 Szczytno

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczytnie,
- REGON: 004458799,
- NIP: 745-15-86-980,
mieszczącym się w Szczytnie, ul. Polska 49, 12-100 Szczytno.
(akta kontroli str. 14-16)

W okresie objętym kontrolą oraz w trakcie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczytnie nadzorowała pani Alina Połoszczak, która od dnia 13 kwietnia 2000 r. pełni funkcję kierownika tego Ośrodka.
(akta kontroli str. 17-26)

Kontrolę prowadzono w obecności kierownika kontrolowanej jednostki, przy udziale pracowników merytorycznych GOPS w Szczytnie.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny Oddziału Zabezpieczenia Społecznego z zamiejscowymi stanowiskami pracy w delegaturze w Elblągu i Ełku w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- Aneta Łapińska – inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 82/2009, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniąca funkcję przewodniczącego zespołu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.724.2017 z dnia 11 sierpnia 2017 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego, która w dniu 30 sierpnia 2017 r., złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.
- Ewelina Rakiej-Chomicka – inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 47/2014

wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.725.2017 z dnia 11 sierpnia 2017 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego, która w dniu 30 sierpnia 2017 r. złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.

(akta kontroli str.1-13)

Termin kontroli: 11 września 2017 r. – 15 września 2017 r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 5/2017.

W kontrolowanym okresie nie było kontroli prowadzonych przez inne organy w powyższym zakresie.

Zakres kontroli:

- *przedmiot kontroli:*

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

- *okres objęty kontrolą:*

od 1 kwietnia 2016 r. do dnia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3, art.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art 28 ust.1pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2015, poz. 525 ze zm.) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r., poz. 195 ze zm.).

Na podstawie ustaleń kontroli (*akta kontroli str. 1-176*) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczytnie w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie.

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Szczytno jest gminą wiejską, którą na koniec czerwca 2017 r. zamieszkiwało ok. 12 617 mieszkańców z których 1 207 było uprawnionych do świadczenia wychowawczego.

(akta kontroli str. 27)

Z pisemnej informacji kierownika jednostki wynika, że wydatki w 2016 r.:

• na wdrożenie ustawy	wyniosły – 31. 642,32 zł,
• na obsługę świadczeń wychowawczych	wyniosły – 130.739,66 zł,
• środki własne Gminy	wyniosły – 0,00 zł.

(akta kontroli str. 28)

Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest Wójt Gminy Szczytno. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 10, ust. 2 wspomnianej ustawy zadania zleczone z zakresu administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie w oparciu o upoważnienia wydane w drodze następujących aktów:

- Zarządzenia Nr 32/2016 Wójta Gminy Szczytno z dnia 3 marca 2016 r.,
- Zarządzenia Nr 33/2016 Wójta Gminy Szczytno z dnia 3 marca 2016 r.,

- Zarządzenia Nr 42/2016 Wójta Gminy Szczytno z dnia 3 marca 2016 r.,
 - Zarządzenia Nr 43/2016 Wójta Gminy Szczytno z dnia 31 marca 2016 r.
- oraz upoważnień pracowników Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych w drodze Zarządzeń Wójta Gminy Szczytno:
- Nr 44/2016 z dnia 31 marca 2016 r.,
 - Nr 45/2016 z dnia 31 marca 2016 r.,
 - Nr 69/2017 z dnia 15 maja 2017 r.,
 - Nr 87/2017 z dnia 12 czerwca 2017 r.,
 - Nr. 89/2017 z dnia 12 czerwca 2017 r.,
 - Nr 90/2017 z dnia 12 czerwca 2017 r.,
 - Nr 102/2017 z dnia 28 czerwca 2017 r.
- (akta kontroli str. 29-40, str. 41-59)*

Swoją działalność GOPS wykonuje na podstawie Statutu, przyjętego w drodze Uchwały Nr XXXIV/236/2017 Rady Gminy Szczytno z dnia 31 marca 2017 r.

W ww. Statucie w § 6 ust. 2 wskazano wykonywanie zadań zleconych przez administrację rządową w zakresie realizacji świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 61-65)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny jednostki przyjęty Zarządzeniem Nr 11/2010 z dnia 8 lutego 2010 r., zmieniony Zarządzeniem Nr 16/2010 z dnia 12 sierpnia 2010 r. oraz Zarządzeniem Nr 3/2016 z dnia 16 marca 2016 r. Ustalono, że na dzień rozpoczęcia kontroli Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczytnie był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 66-104)

W kontrolowanym okresie przedmiotowe zadania wykonywało trzech pracowników merytorycznych GOPS w Szczytnie, dwóch zatrudnionych na stanowisku pomocy administracyjnej oraz jeden na stanowisku referenta ds. świadczeń wychowawczych, zatrudnionych na umowę o pracę na czas określony w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zapisy dotyczące realizacji zadań w zakresie świadczeń wychowawczych ujęto w zakresach czynności, które ww. pracownicy przyjęli do wiadomości i wykonywania poprzez złożenie podpisu.

(akta kontroli str. 105-116)

Na podstawie informacji na temat wynagrodzeń osób wykonujących kontrolowane zadania, przedstawionych przez Kierownika GOPS w Szczytnie ustalono, że wynagrodzenia pracowników sfinansowano w 100% z dotacji pochodzącej z rozdziału 85211, przekazanej przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

(akta kontroli str. 117)

W okresie objętym kontrolą wszyscy pracownicy realizujący zadania, wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, zgodnie z załączonym certyfikatem oraz zaświadczeniami uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań powierzonych na zajmowanym stanowisku.

(akta kontroli str. 118-148)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą. GOPS mieści się w budynku, którego administratorem jest Bank Spółdzielczy w Szczytnie.

Na II piętrze budynku wyodrębniono pokoje przeznaczone dla Działu Świadczeń Rodzinnych, w skład którego wchodzi pracownicy realizujący zadania wynikające m.in. z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Stanowiska pracy wyposażono w niezbędny sprzęt biurowy.

Realizacja zadań objętych kontrolą wiąże się z przyjmowaniem dużej ilości klientów. Cyt. „Jeżeli zachodzi potrzeba przeprowadzenia indywidualnej rozmowy z klientem, udostępniane jest do tego

celu pomieszczenie biurowe (...)", co zatem idzie warunki lokalowe w GOPS umożliwiają zachowanie poufności i intymności w obsłudze klientów.

W budynku nie usunięto barier architektonicznych; w celu pomocy w załatwieniu sprawy, do osoby mającej trudności z wejściem do Działu, na parter budynku schodzi pracownik merytoryczny.

(akta kontroli str.27)

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego cyt. „wpływają bezpośrednio do Działu Świadczeń Rodzinnych (składane osobiście w wersji papierowej, za pośrednictwem Poczty Polskiej oraz drogą elektroniczną), gdzie zostają zarejestrowane w odpowiednich spisach spraw, zgodnie z instrukcją kancelaryjną”.

Pracownicy dokonują weryfikacji wniosków wraz z załącznikami, a następnie wydają projekty decyzji administracyjnych, które są przedkładane osobie upoważnionej do ich podpisu. Korespondencja wychodząca na zewnątrz składana jest w sekretariacie Ośrodka, tam rejestrowana oraz dekretowana.

(akta kontroli str.149)

Wnioski o ustalenie świadczeń wraz z wymaganymi załącznikami, decyzje administracyjne oraz inne pisemne informacje, niezbędne w indywidualnych sprawach zgromadzone są w teczkach aktowych, wpinanych do segregatorów w porządku alfabetycznym lub zgodnie z nadaną numeracją. Dokumentację klientów umieszczono w zabezpieczonych, metalowych szafach.

(akta kontroli str.150)

W pisemnej informacji, dotyczącej prowadzonych przez pracowników ewidencji i rejestrów, Kierownik GOPS wyjaśniała, że główny rejestr, w którym ewidencjonowane są wnioski znajduje się w Oprogramowaniu do Obsługi Świadczeń Wychowawczych – SYGNITY. Ponadto na stanowiskach realizujących kontrolowane zadanie prowadzony jest papierowy rejestr wpływów. Wszelka dokumentacja i korespondencja dotycząca świadczeń wychowawczych wpływająca do Działu Świadczeń Rodzinnych rejestrowana jest wg. jednolitego rzeczowego wykazu akt Ośrodka.

(akta kontroli str. 151)

Zgodnie z pisemną informacją Kierownika kontrolowanej jednostki, interesanci w sprawie skarg i wniosków przyjmowani są w każdy poniedziałek w godzinach 10⁰⁰ do godziny 12⁰⁰ oraz od godziny 14⁰⁰ do godziny 15⁰⁰. Informacja o możliwości złożenia skargi lub wniesienia wniosku widnieje na tablicy ogłoszeń znajdującej się na I piętrze budynku.

(akta kontroli str. 152)

Kierownik GOPS w Szczytnie pisemnie oświadczyła, że w okresie objętym kontrolą nie rozpatrywano żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

(akta kontroli str. 153)

Z przedstawionej zespołowi kontrolnemu dokumentacji wynika, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie podpisał umowę licencyjną z Sygnity SA z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń wychowawczych. Tym samym w kontrolowanym okresie w Ośrodku obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 154-162)

Kontrolowana jednostka realizując zadania w zakresie świadczenia wychowawczego, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r., poz. 195 ze zm.) może przetwarzać, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie oraz członków jej rodziny.

W związku z powyższym GOPS w Szczytnie przedstawił m.in. zaświadczenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 29 marca 2016 r. o zarejestrowaniu zbioru danych osobowych o nazwie: „Świadczenie Wychowawcze”.
(akta kontroli str. 163-164)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

II. 1 Ustalenia ogólne

Zespół kontrolujący określił, że analizie poddanych będzie 35 postępowań administracyjnych związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość postępowań przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości, aby ustalone mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- 25 spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:
 - 10 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze dziecko w rozumieniu ustawy,
 - 11 postępowań administracyjnych w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie,
 - 3 sprawy, w których w składzie rodziny jest tylko jeden rodzic,
 - 1 sprawa, w której dokonano zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową lub na opłacenie usług.
- 4 sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych na cały okres świadczeniowy lub przyznanych na niecały okres świadczeniowy np. z powodu ukończenia 18 r.ż., sprawowania opieki naprzemiennej, innych.
- 4 sprawy związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian, mających wpływ na prawo do świadczeń, w szczególności związanych ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny lub składu rodziny w rozumieniu ustawy,
- 2 sprawy związane z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu lub umorzenia należności powstałych z tego tytułu.

Powyższe sprawy dotyczą postępowań administracyjnych zakończonych do dnia rozpoczęcia kontroli. W sytuacji wszczęcia i zakończenia w okresie objętym kontrolą przez jednostkę kontrolowaną mniejszej ilości spraw z poszczególnych zakresów, które wymieniono powyżej, ilość spraw poddanych kontroli zostanie uzupełniona z pozostałych (wyżej wymienionych) zakresów do liczby ogólnej 35 spraw.

Ponadto uznano, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie w okresie objętym kontrolą z zakresu świadczeń wychowawczych.

II. 2 Ustalenia z podjętych działań kontrolnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie:

a) przyjął 1477 wniosków związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia wychowawczego, w tym dotyczących:

- świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko - **1059**
- świadczeń wychowawczych na drugie i kolejne dziecko - **414**
- pozostawił bez rozpatrzenia - **4**

b) wydał 1496 decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego, w tym odmowne - **42**

Powodem pozostawienia wniosków bez rozpatrzenia było niedostarczenie brakujących załączników.

(akta kontroli str. 165)

Łącznie, w bloku tematycznym, dotyczącym prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie przyznania lub odmowy przyznania kontrolowanych świadczeń **analizie poddano 35 spraw**, w których wydano **46** decyzji.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli podano:

- 25 spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:
 - 12 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze dziecko (*w rozumieniu ustawy*).

W powyżej skontrolowanych przypadkach sześć spraw dotyczyło przyznania świadczenia wychowawczego rodzinie z jednym dzieckiem oraz sześć spraw obejmowało rodziny, którym przyznano świadczenie na pierwsze i kolejne dziecko. W każdym badanym przypadku kryterium dochodowe rodzin nie przekraczało 800 zł. na osobę. Wnioski wraz z wymaganymi załącznikami wpłynęły do Ośrodka w wersji papierowej.

(akta kontroli str. 166-167)

- 13 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie.

W dwóch przypadkach zespół kontrolny odnotował postępowanie wszczęte na wniosek, który wpłynął drogą elektroniczną. Pozostałe wnioski zostały dostarczone wraz z wymaganymi załącznikami w wersji papierowej. Wśród badanych spraw poddano kontroli rodziny z różną liczbą potomstwa.

(akta kontroli str. 168)

- 4 sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych.

Powodem wydania decyzji odmownych w czterech analizowanych przypadkach było przekroczenie kryterium dochodowego rodzin ubiegających się o prawo do świadczenia wychowawczego.

(akta kontroli str. 169)

- 5 spraw związanych z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian w rodzinie, mających wpływ na prawo do świadczeń.

W czterech przypadkach przyczyną zmiany decyzji było wszczęcie postępowania w związku ze zmianami sytuacji dochodowej rodziny (*na skutek dochodu uzyskanego lub utraconego w trakcie okresu zasiłkowego oraz w związku z urodzeniem się dziecka*).

W jednym przypadku na podstawie prawomocnego wyroku sądu dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej.

(akta kontroli str. 170)

- 1 sprawa związana z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranego świadczenia i jego zwrotu.

(akta kontroli str. 171)

Zespół kontrolny ustalił, że powodem nienależnego pobrania świadczenia wychowawczego było przekroczenie kryterium dochodowego przez osobę pobierającą świadczenia.

(akta kontroli str. 172)

W powyższej sprawie Kierownik GOPS w Szczytnie nie wydała decyzji o umorzeniu lub rozłożeniu na raty nienależnie pobranych świadczeń.

(akta kontroli str. 173)

Jednocześnie Kierownik Ośrodka pisemnie informowała o formie spłaty nienależnie pobranych świadczeń przez stronę.

(akta kontroli str. 174)

Ponadto, zgodnie z pisemną informacją kierownika kontrolowanej jednostki cyt. „ (...) w okresie objętym kontrolą nie nastąpiła zmiana formy wypłaty świadczenia wychowawczego z pieniężnej na rzeczową”.

(akta kontroli str. 175)

W kontrolowanym okresie, tj. od 1 kwietnia 2016 r. do 11 września 2017 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie wypłacił świadczenia wychowawcze w ogólnej kwocie 15.236.669,70 zł, z tego:

- przelewem na konta bankowe klientów Ośrodka 14.994.035,20 zł, co stanowiło 98,41% wszystkich wypłat,
 - w kasie jednostki w formie gotówkowej 242.634,50 zł tj. 1,59 % wypłat.
- (akta kontroli str. 176)*

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
Artur Chojecki